

μετρικόν, διότι ὁ στίχος ἐν τῇ προσβαλόντες θέλει πέντε καὶ οὐχί τέσσαρας συλλαβὰς. Τούτου δὲ λαμβανομένου ὑπ' ὄψει, ἀναγκαιῶς ἔχει νὰ ὑποτεθῆ ὅτι τὸ προσ πηγάζει ἐξ ἐσφαλμένης ἀναγνώσεως ἐνὸς παρα, ὅπερ, στενογραφικῶς συνήθως ἀπαντῶν ἐν τοῖς χειρογράφοις, συνήθως καὶ συγγέεται μὲ τὸ προσ καὶ μὲ τὸ περι. Ὁ στίχος λοιπὸν θὰ εἶχε κατὰ τὸ Ρ οὕτως· οἱ Βάρβαροι δὲ παραβαλόντες τῇ πόλει = προσεγγίσαντες.

Ἐν Πετροπόλει, 3 Μαρτίου 1905.

Ἄ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς.

Διόρθωσις χωρίου γράμματος τοῦ Ἡρακλείας Θεοφάνους.

Ἐκ κώδικος τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὁρει μονῆς τῆς Λαύρας ἀντιγραφὲν ὑπὸ τοῦ προηγουμένου κ. Χρυσοστόμου Λαυριώτου ἐξεδόθη ἐν τῇ „Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ“ 1905 ἀρ. 5 (Φεβρ. 4) σελ. 58—59 προσοχῆς ἄξιον γράμμα τοῦ Ἡρακλείας Θεοφάνους συνυπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Σεργῶν Ματθαίου (1779—1791; Β. Ζ. III 262) καὶ τοῦ Νικοπόλεως Γαβριήλ.

Πρὸς τῷ τέλει τοῦ γράμματος κεῖνται τὰ ἐξῆς:

„Γίνεσθε . . . οἰκτίρμονες καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος οἰκτίρμων ἐστίν. Καὶ οὐ μόνον ἄνθρωποι ἀνθρώπων συμφοραῖς ἐπικλῶνται ὥστε καὶ δάκρυα κατάγειν πολλά, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα πολλάκις ἐπὶ πάθεσι νόμων ἀλόγων δακρύνουσιν“.

Τὸ ἀδιανόητον „πάθεσι νόμων“ εἶναι σφάλμα ἦτοι τοῦ γράψαντος ἢ τοῦ ἀντιγράψαντος· σὺ δὲ μοι ἀναγίνωσκε „πάθεσιν ὁμοίων“.

Τὸ δὲ „δάκρυα κατάγειν“ ἴσως μὲν ἔχει ὀρθῶς, εἰ καὶ τῆς χρήσεως ταύτης τοῦ κατάγω φήματος οὐδὲν γινώσκω ἐγὼ παράδειγμα, ἴσως δὲ μεταγραπτέον „δάκρυα καταχεῖν“.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Π. Ν. Π.